

	Toolboxmeeting Veiligheid kent geen tijd	
--	---	--

Toolbox-meeting Veiligheid kent geen tijd

	Toolboxmeeting Veiligheid kent geen tijd	
--	---	--

Al zolang als er mensen werken, gebeuren er ongelukken. Door de eeuwen heen neemt dat aantal gelukkig wel af. Dat komt door betere techniek, betere organisatie, veiliger werkgedrag en strengere wetgeving.

We zijn ons tegenwoordig meer bewust van risico's. We accepteren ook niet meer hetzelfde als vroeger. Maar desondanks overlijden er in ons land jaarlijks nog minstens 70 mensen door een ongeluk tijdens het werk, en het totaal aantal arbeidsongevallen is nog altijd schrikbarend hoog: 170.000 per jaar.

Wat kunnen we leren van de geschiedenis en hoe zetten we de teller op nul?

1850 - 1900 Veiligheid is overbodig

In de negentiende eeuw waren ongevallen en ziekte gewoon 'part of the game'. Arbeiders kozen zogenaamd uit vrije wil voor een broep en een bedrijf. En dus moesten ze daar zelf maar de gevolgen van dragen.

Hoe meer beveiligingen hoe meer ongelukken. "Wanneer de vingers der jongens maar eenmaal goed tusschen de raderen geknepen waren geweest, werd eene beveiliging dier raderen geheel overbodig".

Langzaam veranderde die houding tegenover onveilig werken. Het begon in 1874 met de Kinderwet van Van Houten die fabrieksarbeid voor kinderen jonger dan twaalf jaar verbod.

In 1889 werd de eerste Arbeidswet van kracht. Daarmee werden werktijden voor vrouwen en kinderen gereguleerd. Een jaar later werd de Arbeidsinspectie opgericht om toezicht te houden op de handhaving van deze wetten. Vanaf dat moment moeten bedrijven waken over de veiligheid en de gezondheid van hun medewerkers.

	Toolboxmeeting Veiligheid kent geen tijd	
--	---	--

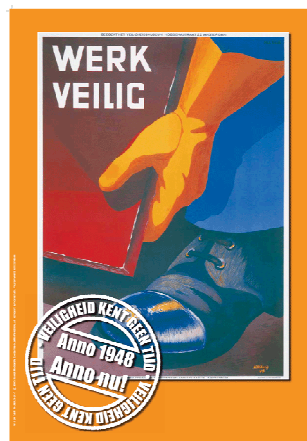
1900 – 1950 Veiligheid is Toeval

Mede onder druk van wetgeving en Arbeidsinspectie beginnen grote industriële ondernemingen vanaf 1900 structureel aandacht te besteden aan veiligheid. Veiligheidscommissies worden opgericht en “veiligheidsmannen” aangesteld. De nadruk ligt op bestraffen van onveilig gedrag.

Het is een tijd waarin ongelukken vooral worden toegeschreven aan menselijk falen. Er zijn nu eenmaal brokkenmakers zo vond men: sommige mensen hebben eigenschappen waardoor ze vaker bij ongevallen betrokken zijn dan anderen. Zo werd er toen hoofdzakelijk tegen veilig en onveilig werken aan gekeken.

Maar er was ook een ander geluid. Ing. Spies wordt in 1933 hoofd van de veiligheidsdienst en later algemeen directeur van Hoogovens.

Hij voorkomt veel ongelukken door aandacht voor zowel gedrag, techniek als organisatie. Dat was in die tijd een zeer vooruitstrevende benadering.

1950 – 1980 Veiligheid is Mogelijk

Na de tweede wereldoorlog verandert de kijk op veiligheid. Ook de techniek wordt gezien als een bron van onveiligheid. Ongelukken zijn niet de schuld van brokkenmakers, maar wijzen op falen van techniek en organisatie. Oftewel: machines zijn onveilig en leidinggevendenden hechten te weinig belang aan het voorkomen van ongelukken.

	Toolboxmeeting Veiligheid kent geen tijd	
--	---	--

1980 – 2000 Veiligheid is Organiseren

Op 6 juli 1988 brandt in de Noordzee booreiland de Piper Alpha uit. Er komen 167 werknemers om het leven. Uit het incident-onderzoek blijkt dat het een geprogrammeerde catastrofe was. Op alle niveaus zijn fouten gemaakt: het proces was onveilig, mensen werkten niet veilig en het management had de vele voortekenen genegeerd.

Rond die tijd worden ook Chernobyl, Three Miles Island en The Harold of Free Enterprise onheilspellende namen.

Onderzoek naar deze mega-rampen maakt duidelijk dat de oorzaken niet alleen liggen bij mens en techniek. En dat geldt niet alleen voor rampen, maar ook voor kleinere ongevallen. Sindsdien is er meer aandacht voor het organiseren van veiligheid. De Arbeidsomstandighedenwet die in de jaren tachtig wordt ingevoerd, schrijft dat ook voor. Volgens die Arbowet is elke werkgever verplicht systematisch arbobeleid te voeren.

De basis daarvoor is de verplichte risico-inventarisatie en –evaluatie (RIE)-. Bedrijven moeten op schrift stellen welke arbeidrisico's ze gaan aanpakken en welke maatregelen ze daarvoor inzetten. Ook vandaag de dag geldt die verplichting. Maatregelen die risico's bij de bron bestrijden, hebben altijd voorrang boven maatregelen die alleen maar gericht zijn op veilig gedrag.

Dus: is een machine veilig en is een product niet giftig, dan is veilig werken al een stuk makkelijker. Dan is persoonlijke bescherming niet een meer nodig. Wel blijft oplettendheid voor altijd geboden.

	Toolboxmeeting Veiligheid kent geen tijd	
--	---	--

2000 – 2100 Veiligheid is Vanzelfsprekend

Tegenwoordig weten we natuurlijk wel meer over het voorkomen van ongelukken dan ene eeuw geleden. Maar de kern is hetzelfde: werk veilig.

Veilig, gezond en milieuvriendelijk werken hoort gewoon bij het vakmanschap. Aandacht hiervoor is een normaal onderdeel van professioneel werken. Het is niet “iets extra’s” dat moet van de wet. En ook de techniek en de organisatie van het bedrijf zijn vanzelfsprekend gericht op veiligheid, gezondheid en milieu. Dat wil zeggen: machines, gereedschap, hulpmiddelen en werkomgeving voldoen aan alle normen. En de organisatie is zodanig dat er duidelijke en logische veiligheidsregels en –procedures zijn. Natuurlijk staan managers daar achter. Want wie wil er een dodelijk ongeval of een beroepsziekte op z’n geweten hebben?

De hedendaagse kijk op veilig werken is kortweg: veilig gedrag, veilige techniek en veilige organisatie gaan hand in hand.

